

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ องค์การบริหารส่วนตำบลโนนงาม

ที่ สป.๐๑/พิเศษ

ลงวันที่ ๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๕

เรื่อง การประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

เรียน นายกองค์การบริหารส่วนตำบลโนนงาม

ตามที่องค์การบริหารส่วนตำบลโนนงาม ได้เข้ารับการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงาน (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ เพื่อนำผลการประเมินมาใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำแนวทางการปรับปรุงพัฒนาตนเองในด้านคุณธรรมและความโปร่งใสเกิดธรรมาภิบาลในหน่วยงาน มีการดำเนินงานที่มุ่งให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนและส่วนรวมเป็นสำคัญและลดโอกาสที่จะเกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบในหน่วยงาน นั้น

เพื่อให้การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย เห็นควรเผยแพร่รายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริตขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนงาม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ บนเว็บไซต์ขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนงามและประกาศให้ทุกหน่วยงานในสังกัดทราบและถือปฏิบัติโดยทั่วกัน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาสั่งการ

(นางสาวกฤษณารัตน์ กุลสิงห์)

รองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

ความเห็นปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

อัมรินทร์พรพรเสียว

(นายถวิล ย้งมี)

ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลโนนงาม

/ความเห็นนายก...

ความเห็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโนนงาม

เจ้าพนักงานฯ:เพ็ญ

นพ

(นายทอน บุตตะ)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลโนนงาม

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

องค์การบริหารส่วนตำบลโนนงาม
อำเภอปทุมราชวงศา จังหวัดอำนาจเจริญ

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต องค์การบริหารส่วนตำบลโนนงาม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖

บทนำ

เหตุการณ์ความเสี่ยงด้านการทุจริตเกิดแล้วจะมีผลกระทบทางลบ ซึ่งปัญหามาจากสาเหตุต่าง ๆ ที่ค้นหาต้นตอที่แท้จริงได้ยาก ความเสี่ยงจึงจำเป็นต้องคิดล่วงหน้าเสมอ การป้องกันการทุจริต คือการแก้ไขปัญหาการทุจริตที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของหัวหน้าส่วนราชการ และเป็นเจตจำนงขอทุกองค์กรที่ร่วมต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ อันเป็นวาระเร่งด่วนของรัฐบาล

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ในองค์กร จะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งได้ว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มีเหตุการณ์ทุจริต หรือในกรณีที่พบการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบกับปัญหา น้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

องค์การบริหารส่วนตำบลโนนงาม จึงได้ประเมินความเสี่ยงการทุจริตเพื่อประเมินความเสี่ยงและมีมาตรการระบบ หรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต ซึ่งเป็นการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการป้องกันการทุจริตสามารถจะช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริต ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตให้แก่บุคลากรขององค์กรถือเป็นการป้องกันการเกิดการทุจริตในองค์กร ทั้งนี้ การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่า การดำเนินการขององค์กรจะไม่มีเหตุการณ์ทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

วัตถุประสงค์หลักของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต : เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐมีมาตรการระบบ หรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

กรอบหรือภาระงานในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๔ กระบวนการ ดังนี้

- ▶ Corrective: แก้ไขปัญหาที่เคยรับรู้ที่เกิด สิ่งที่มีประวัติอยู่แล้ว ทำอย่างไรจะไม่ให้เกิดขึ้นซ้ำอีก
- ▶ Detective: เฝ้าระวัง สอดส่อง ติดตามพฤติกรรมเสี่ยง ทำอย่างไรจะตรวจพบ ต้องสอดส่อง ตั้งแต่แรก ตั้งข้อบ่งชี้บางเรื่องที่น่าสงสัยทำการลดระดับความเสี่ยงนั้นหรือให้ข้อมูลเบาะแสนั้นแก่ผู้บริหาร

► Preventive: ป้องกัน หลีกเลี่ยง พฤติกรรมที่นำไปสู่การสู่เสี่ยงต่อการกระทำผิดในส่วนที่พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสูงที่จะเกิดซ้ำอีก (Known Factor) ทั้งที่รู้ว่าทำไปมีความเสี่ยงต่อการทุจริต จะต้องหลีกเลี่ยงด้วยการปรับ Workflow ใหม่ไม่ปิดช่องว่างให้การทุจริตเข้ามาได้อีก

► Forecasting: การพยากรณ์ประมาณการสิ่งที่จะเกิดขึ้นและป้องกันปราบปรามล่วงหน้า ในเรื่องประเด็นที่ไม่คุ้นเคย ในส่วนที่เป็นปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากพยากรณ์ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต (Unknown Factor)

องค์ประกอบ/ปัจจัยที่ทำให้เกิดการทุจริต

ปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริตจะประกอบไปด้วย ๓ ปัจจัยหลัก ดังนี้

๑. Pressure /Incentive แรงกดดันหรือแรงจูงใจ ซึ่งอาจจะมาจากความยากจน ความจำเป็นต้องใช้เงินการติดการพนัน การทำผลงานที่ต้องการให้บรรลุเป้าหมาย หรืออาจเกิดจากความต้องการส่วนตัว อยากเลียนแบบคนอื่น

๒. Opportunity โอกาส ซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่าง ๆ คุณภาพการควบคุมภายในขององค์กรมีจุดอ่อน

๓. Rationalization การหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำ หมายถึง จิตใต้สำนึกของคนรู้ว่า อะไรดี อะไรไม่ดีแต่เมื่อมีแรงกดดัน มีโอกาสที่จะทำทุจริต ก็จะหาเหตุผลสนับสนุนหลอกตัวเอง หลอกผู้อื่นว่าไม่ผิด เช่น แค่มียืมชั่วคราวเดี๋ยวเอามาคืน เป็นต้น

ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริต

คู่มือนี้จะแบ่งประเภทความเสี่ยงการทุจริต ออกเป็น ๓ ด้าน ดังนี้

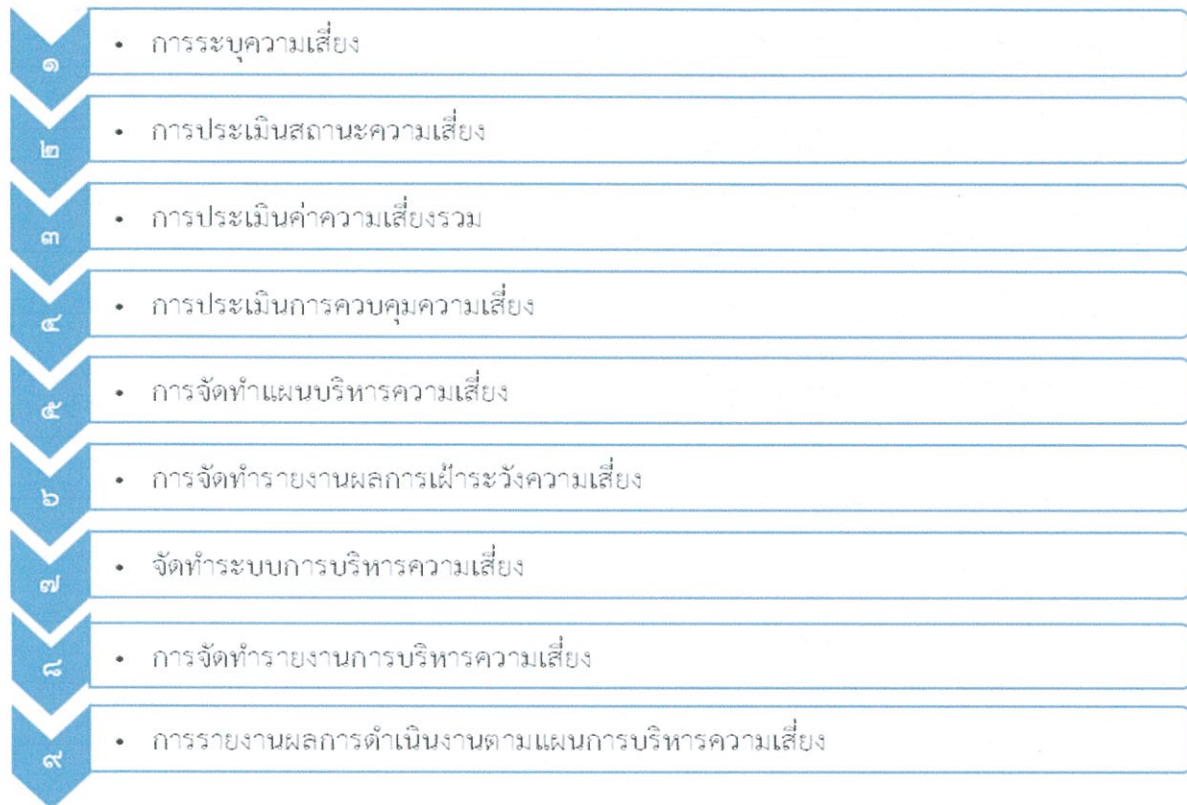
๕.๑ ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต (เฉพาะหน่วยงานที่มีภารกิจ ให้บริการประชาชนอนุมัติ หรืออนุมัติ ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของ ทางราชการ พ.ศ.๒๕๕๘)

๕.๒ ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

๕.๓ ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการ

ทรัพยากรภาครัฐ

ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๙ ขั้นตอน ดังนี้

เกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๑. เกณฑ์โอกาสที่จะเกิด (Likelihood)

โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)	
๕	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๕ ครั้ง ขึ้นไปต่อปี
๔	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๔ ครั้ง ต่อปี
๓	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๓ ครั้ง ต่อปี
๒	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๒ ครั้ง ต่อปี
๑	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๑ ครั้ง ต่อปี

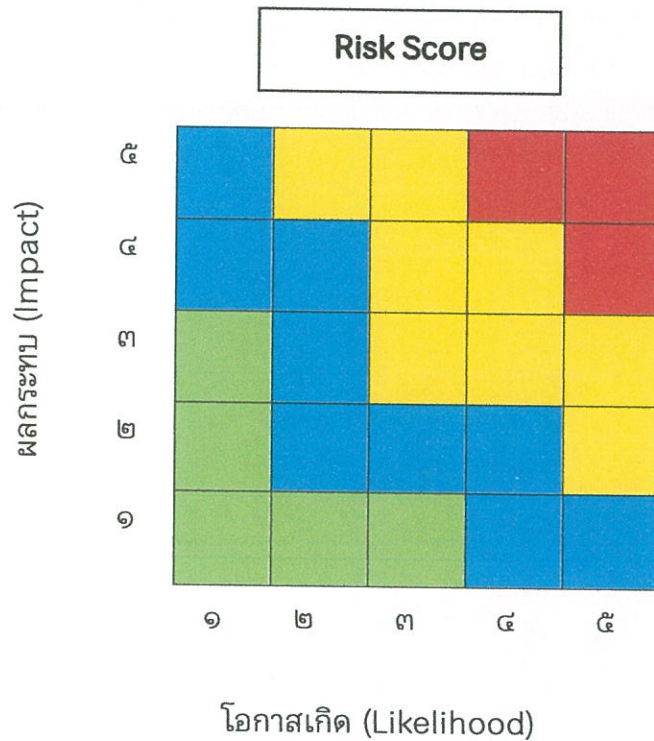
๒. เกณฑ์ผลกระทบ (Impact)

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	
๕	เกิดความเสียหายต่อหน่วยงานรัฐระดับสูงมาก
๔	เกิดความเสียหายต่อหน่วยงานรัฐระดับสูง
๓	เกิดความเสียหายต่อหน่วยงานรัฐระดับปานกลาง
๒	เกิดความเสียหายต่อหน่วยงานรัฐระดับต่ำ
๑	เกิดความเสียหายต่อหน่วยงานรัฐระดับต่ำมาก

๓. เกณฑ์การวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

ระดับความเสี่ยง (Degree of Risks) แสดงถึงระดับความสำคัญในการบริหารความเสี่ยง โดยพิจารณาจาก ผลคูณของระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) กับระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ของความเสี่ยงแต่ละสาเหตุ (โอกาส X ผลกระทบ) ซึ่งระดับความเสี่ยงแบ่งตามความสำคัญเป็น ๔ ระดับ ดังนี้

ระดับความเสี่ยง	ระดับคะแนน	ความหมาย
 สูงมาก	๒๐ - ๒๕	ระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้ จำเป็นต้องเร่งจัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ทันที
 สูง	๙ - ๑๙	ระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้ โดยต้องจัดการความเสี่ยงเพื่อให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ต่อไป
 ปานกลาง	๔ - ๘	ระดับที่พอยอมรับได้ แต่ต้องมีการควบคุมเพื่อป้องกันไม่ให้ความเสี่ยงเคลื่อนย้ายไปยังระดับที่ยอมรับไม่ได้
 ต่ำ	๑ - ๓	ระดับที่ยอมรับได้ โดยไม่ต้องควบคุมความเสี่ยงไม่ต้องการจัดการเพิ่มเติม

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

องค์การบริหารส่วนตำบลโนนงาม ได้ทำการคัดเลือกรางวัลหรือกระบวนการงาน จากภารกิจ ในแต่ละประเภทที่มีโอกาสเกิดความเสี่ยงการทุจริต โดยค้นหาจากความเสี่ยงที่เคยเกิด หรือคาดว่าจะเกิดซ้ำสูง มีประวัติอยู่แล้ว (Known Factor) และไม่เคยเกิดหรือไม่มีประวัติมาก่อน แต่มีความเสี่ยงจากการพยากรณ์ในอนาคตว่ามีโอกาสเกิด (Unknown Factor) ในขั้นตอนนี้เป็นการจัดสมมุติฐานหรือเป็นการพยากรณ์ล่วงหน้าที่จะเกิดขึ้นในอนาคตเพิ่มเติม (Scenario) เป็นการมองข้อมูลไปข้างหน้า (Forward Looking information)

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต					
ลำดับที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	Risk Score (L × I)		
			Likelihood	Impact	Risk Score
๑	กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง	๑.๑ การใช้ดุลยพินิจในการพิจารณาอนุมัติหรือยกเว้นกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับ ที่เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ซึ่งเอื้อประโยชน์ หรือทำให้เกิด	๓	๓	๙ (สูง)

		โอกาสในการทุจริตหรือมีผลประโยชน์ทับซ้อน ๑.๒ มีการฮั้วประมูล/มีการสมยอมราคาซื้อสินค้าในราคาที่สูงเกินจริง ๑.๓ การจัดหาพัสดุโดยเลือกซื้อร้าน ที่ตนเองสนิทหรือเป็นญาติ อาจได้พัสดุที่มีคุณภาพต่ำราคาสูงกว่าความเป็นจริง ๑.๔ เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่รับผลประโยชน์ต่าง ๆ หรือสินบน ไม่ว่าจะเป็นทรัพย์สิน ของขวัญ การลดราคาหรือสิ่งใดก็ตามในลักษณะเดียวกันที่จะส่งผลในการตัดสินใจดำเนินการตามอำนาจหน้าที่			
๒	การบริหารงานบุคคล	๒.๑ การประเมินเลื่อนขั้นเงินเดือนโดยไม่อ้างอิงผลการปฏิบัติงานจริง	๒	๓	๖ (ปานกลาง)
๓	การควบคุมงานก่อสร้าง	๓.๑ ผู้ควบคุมงานก่อสร้างไม่ควบคุมงานและจัดทำรายงานช่างไม่เป็นปัจจุบัน	๓	๓	๙ (สูง)
๔	การให้บริการประชาชน เรื่องการพิจารณาอนุญาตของหน่วยงาน	๔.๑ การพิจารณาอนุญาต ไม่มีหลักเกณฑ์เงื่อนไข และระยะเวลาที่จะต้องให้บริการแล้วเสร็จ ให้ประชาชนผู้มารับบริการทราบ ๔.๒ เจ้าหน้าที่อาจเรียกรับสินบนจากประชาชนในการพิจารณาอนุญาต	๓	๓	๙ (สูง)

แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลโนนงาม		
ลำดับ ที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน/ประเด็นความเสี่ยงการ ทุจริต	มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต
๑	กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง ๑.๑ การใช้ดุลยพินิจในการพิจารณาอนุมัติหรือยกเว้นกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับ ที่เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ซึ่งเอื้อประโยชน์ หรือทำให้เกิดโอกาสในการทุจริต หรือมีผลประโยชน์ทับซ้อน ๑.๒ มีการฮั้วประมูล/มีการสมยอมราคาซื้อสินค้าในราคาที่สูงเกินจริง ๑.๓ การจัดหาพัสดุโดยเลือกซื้อร้าน ที่ตนเองสนิทหรือเป็นญาติอาจได้พัสดุที่มีคุณภาพต่ำ ราคาสูงกว่าความเป็นจริง ๑.๔ เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่รับผลประโยชน์ต่าง ๆ หรือสินบน ไม่ว่าจะเป็นทรัพย์สิน ของขวัญ การลดราคาหรือสิ่งใดก็ตามในลักษณะเดียวกันที่จะส่งผลในการตัดสินใจดำเนินการตามอำนาจหน้าที่	- พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ เป็นการกำหนดกรอบการปฏิบัติงานที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน มุ่งเน้นการเปิดเผยข้อมูลเพื่อความโปร่งใสและแข่งขันอย่างเป็นธรรม คำนึงถึงวัตถุประสงค์การใช้งานเป็นสำคัญเพื่อให้เกิดความคุ้มค่าในการใช้จ่ายเงินกำหนดการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อเป็นการเปิดเผยโปร่งใสและตรวจสอบได้ - สร้างจิตสำนึกคุณธรรมจริยธรรมเจตจำนงสุจริต ระบบป้องกันการทุจริตและผลประโยชน์ทับซ้อน
๒	การบริหารงานบุคคล ๒.๑ การประเมินเลื่อนขั้นเงินเดือน โดยไม่อ้างอิงผลการปฏิบัติงานจริง	- ส่งเสริมให้มีการธรรมาภิบาลและสร้างความตระหนักให้กับพนักงานส่วนตำบล และบุคลากรของ อบต.โนนงาม ให้มีคุณธรรมจริยธรรม - กำหนดให้มีการจัดฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ และหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการการประเมินเงินเดือนแก่บุคลากรอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในกระบวนการการประเมินเงินเดือนทั้งในฐานะผู้ประเมินและผู้รับการประเมิน และสามารถชี้

		ความรู้ดังกล่าวในการตรวจสอบความโปร่งใสการประเมินเงินเดือนได้ ผู้บังคับบัญชามอบหมายงานเป็นลายลักษณ์อักษร มีการจัดทำสรุปปัญหา มอบหมายงาน เพื่อใช้เป็นหลักฐานการมอบหมายงานแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาสร้างความโปร่งใสของการทำงาน
๓	การควบคุมงานก่อสร้าง ๓.๑ ผู้ควบคุมงานก่อสร้างไม่ควบคุมงานและจัดทำรายงานอย่างไม่เป็นปัจจุบัน	- ประชุมประจำเดือนเพื่อกำหนดแนวทางการปฏิบัติงาน และติดตามผลการปฏิบัติงาน - กำกับให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่ปฏิบัติตามระเบียบ หนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง
๔	การให้บริการประชาชน เรื่องการพิจารณาอนุญาตของหน่วยงาน ๔.๑ การพิจารณาอนุญาต ไม่มีหลักเกณฑ์เงื่อนไข และระยะเวลาที่จะต้องให้บริการแล้วเสร็จ ให้ประชาชนผู้มารับบริการทราบ ๔.๒ เจ้าหน้าที่อาจเรียกรับสินบนจากประชาชนในการพิจารณาอนุญาต	- จัดทำคู่มือสำหรับประชาชน ในการอนุญาตในแต่ละเรื่องเกี่ยวกับกระบวนการขั้นตอนและระยะเวลาในการพิจารณาอนุญาต เผยแพร่ให้ประชาชนเข้าใจ - จัดทำแผนผังแสดงขั้นตอนและระยะเวลาให้บริการอย่างชัดเจน - จัดทำประกาศ เรื่องมาตรการการป้องกันการรับสินบน NO Gift Policy - จัดให้มีระบบและช่องทางการรับเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการทุจริตของหน่วยงาน